

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Закарпатської** області щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2022 року

**Опитування закінчилося з
початком війни**

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Закарпатської області в I кварталі 2022 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Закарпатської області у I кварталі 2022 року свідчать, що напередодні війни респонденти продовжували очікувати зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та оптимістично оцінювали перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікувалося вища інфляція та посилення девальвації національної валюти.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 20.0% (як у попередньому кварталі) (графік 1). У цілому по Україні очікувалось скорочення обсягів виробництва – «мінус» 1.7%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги вищими темпами:** 60.0% респондентів області очікували, що зростання цін перевищить 7.5% (у попередньому кварталі – 50.0%), у цілому по Україні – 67.7%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називали витрати на виробництво, ціни на світових ринках та курс гривні до іноземних валют (вплив чинника посилюється порівняно з попереднім опитуванням) (графік 2);
- **посилення девальвації національної валюти високими темпами:** знецінення гривні відносно долара США очікували 90.0% респондентів (у IV кварталі 2021 – 80.0%), у цілому по Україні – 81.6%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 10.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 20.0%) (таблиця), у цілому по Україні – 7.2%;
- **обсяги реалізації виробленої продукції на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0%, водночас респонденти очікували збільшення реалізації виробленої продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 40.0% (у IV кварталі 2021 року – «мінус» 30.0% та 33.3% відповідно) (таблиця). У цілому по Україні – 17.0% та 23.3% відповідно;
- **обсяги інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 10.0%). Водночас респонденти області очікували зменшення інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт: баланс відповідей – «мінус» 20.0% (як у попередньому кварталі). У цілому по Україні очікувалося зростання обсягу інвестицій: баланси відповідей – 14.3% та 0.9% відповідно;
- **кількість працівників на своїх підприємствах на поточному рівні другий квартал поспіль:** баланс відповідей – 0.0% (графік 4). У цілому по Україні прогнозувалося помірне збільшення кількості працівників – 1.5%;
- **зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва високими темпами:** баланси відповідей – 90.0% та 70.0% відповідно (у IV кварталі 2021 року – 70.0% та 40.0% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливали занадто високі ціни на енергоносії, сировину та матеріали, вартість трудових ресурсів та курс гривні до іноземних валют (вплив чинника посилюється) (графік 7);
- **збільшення витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 70.0% та 50.0% відповідно (у попередньому кварталі – 60.0% та 70.0% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежували спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називали недостатній попит, занадто високі ціни на енергоносії та брак обігових коштів (графік 5).

Очікувалося збільшення потреб підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планували брати банківські кредити, розділилися. 50.0% респондентів надавали перевагу кредитам у національній валюті. Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти продовжували називати наявність інших джерел фінансування, занадто високі ставки за кредитами та невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання (графік 9).

Усі респонденти зазначали, що не мали проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 97.6%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

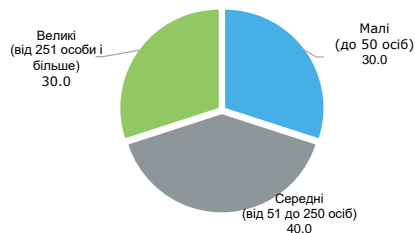
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств задовільний:** баланс відповідей – 0.0% (третій квартал поспіль). У цілому по Україні респонденти оцінювали поточний фінансово-економічний стан як добрий – 6.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нормальний** третій квартал поспіль: баланс відповідей – 0.0%;
- **підприємства області працювали на межі власних виробничих потужностей:** баланс відповідей – 0.0% (у IV кварталі 2021 року – 20.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

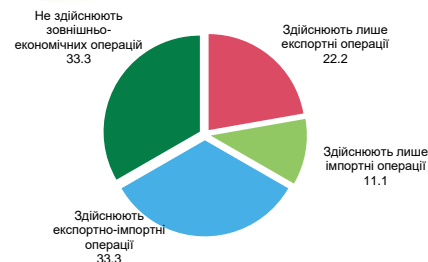
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємства за кількістю працівників, %

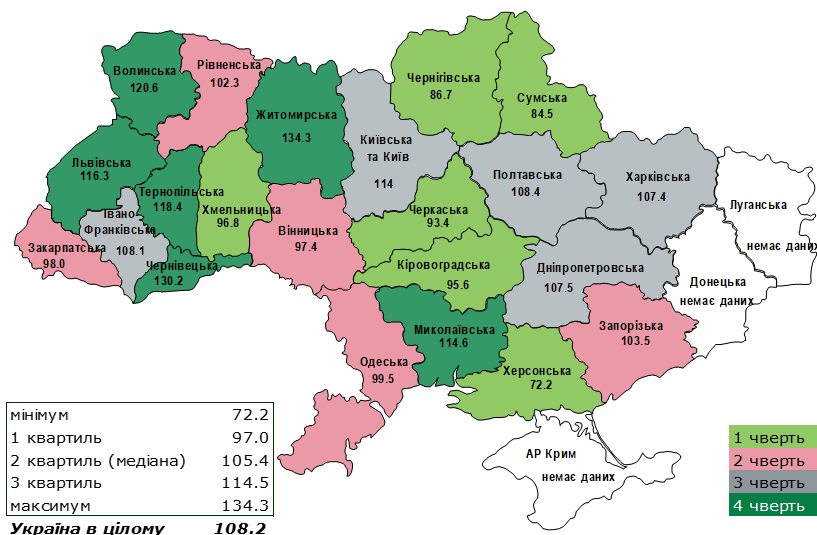

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 31 січня – 22 лютого 2022 року;
- опитано всього 10 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Закарпатської області щодо ділової активності (за складовими)

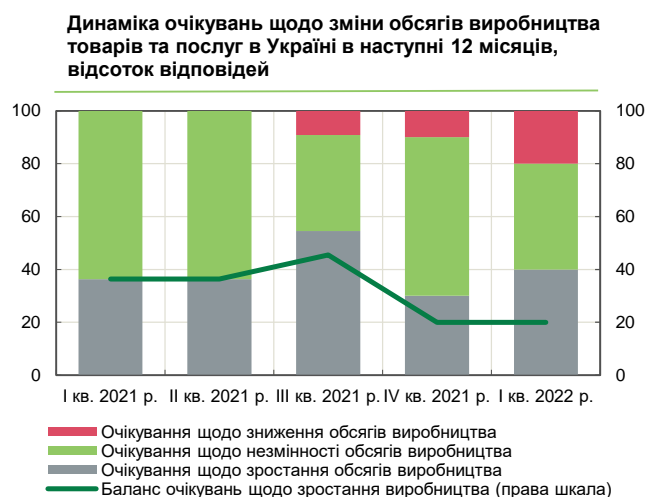
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.
фінансово-економічного стану	-9.1	27.3	18.2	-20.0	10.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-9.1	18.2	0.0	-30.0	0.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-18.2	0.0	0.0	-20.0	-20.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	9.1	18.2	-10.0	-10.0	0.0
кількості працівників	-36.4	-18.2	-18.2	0.0	0.0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

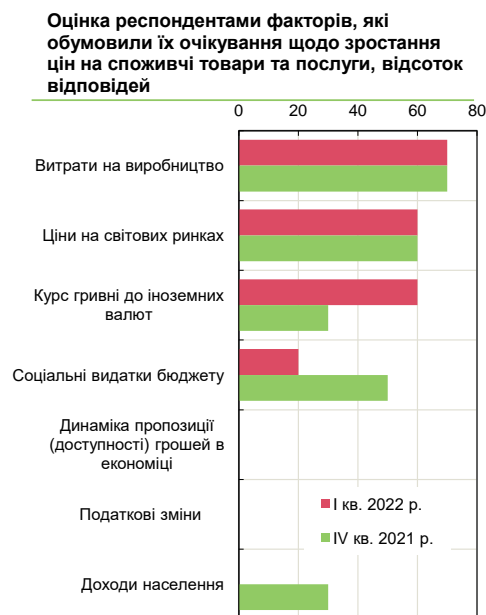
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

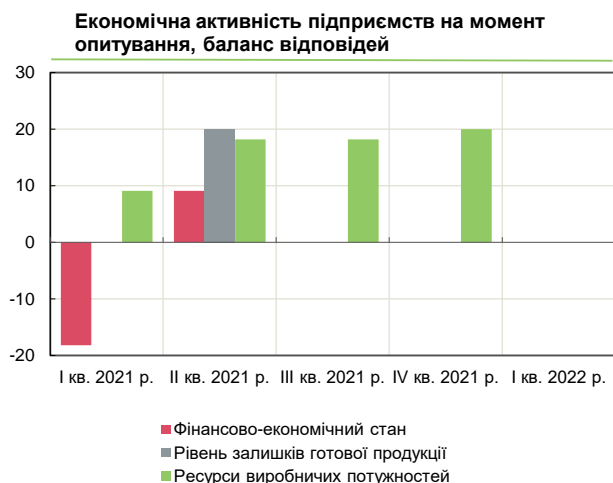
Графік 1

Графік 2

Графік 3

Графік 4

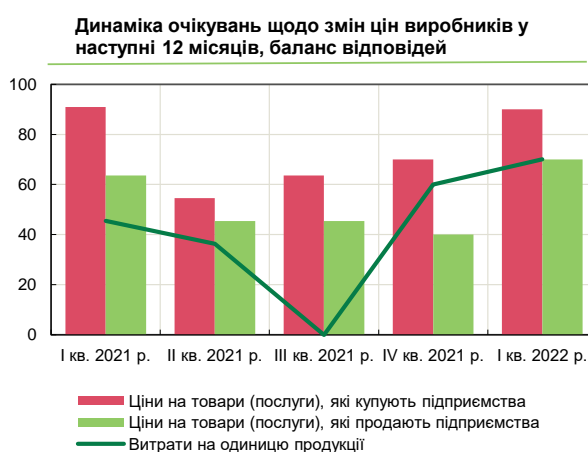

Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

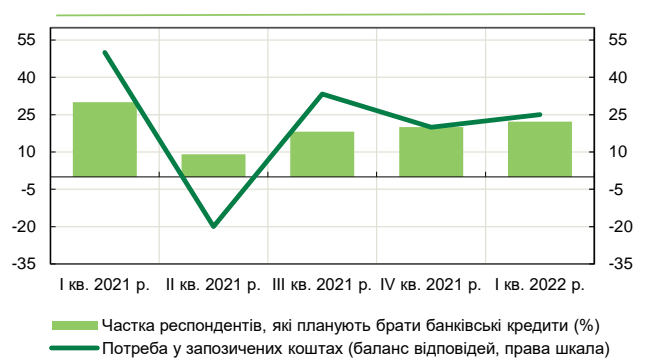
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

